

Lacerta

24e Jaargang No. 2 november 1965

"*Lacerta*"

Maandelijks geïllustreerd orgaan
van de Nederlandse Vereniging
voor Herpetologie en Terrariumkunde
„*Lacerta*”

Statuten koninklijk goedgekeurd

Redactieadres

L. Claassen, Looiersgracht 82 II, Amsterdam-C.
Tel. (020) 65970.

Bestuur

Voorzitter: H. A. L. Menne, van Hoornbeekstraat 32, Den Haag.

Vice-voorzitter: D. P. van Wijk, Amersfoortsestraatweg 45, Bussum.

Secretariaat: R. M. Meyer, Zonnestein 119, Amstelveen.
Tel. (02964) 17466.

Penningmeester: A. Glimmerveen, A. Krijtstraat 47, Diemen. Tel. (020) 943081.

Bibliotheek en Inlichtingendienst: A. T. Reijst, W. de Zwijgerlaan 86, Castricum. Tel. (02518) 2264 en J. Honders, Corn. Vriendtstraat 42, Amsterdam-Geuzenveld. Tel. (020) 133832.

Commissarissen:

Werkgroep Amsterdam: J. A. Otte, Comeniusstr. 409, Amsterdam-W.

Werkgroep Den Haag: Ir W. G. van den Akker, Burg. Patijnlaan 67, Den Haag.

Werkgroep Rotterdam: R. Gelderman, Hellevoetstr. 61, Rotterdam.

Werkgroep Utrecht: P. J. G. Gorissen, Overboschlaan 2, Bilthoven.

Redactie: L. Claassen, Amsterdam.

Herp. Geog. Dienst: C. F. v. d. Bund, Bennekom.

Hoofden van Diensten

Importdienst: J. L. v. Heusden, van Ostadestraat 125hs, Amsterdam-Z., Tel. (020) 735886.

Herpetogeografische Dienst: C. F. v. d. Bund, Midden Eng 54, Bennekom.

Technische Terrariumdienst: C. S. Gouda, Min. Talmastraat 5, Utrecht.

Vertegenwoordiger voor België: Fr. Lepeer, Albert Brachetlaan 38, Brussel 2.

De jaargang loopt van oktober 1965 t/m september 1966. Leden ontvangen het orgaan gratis.

Losse abonnementen worden niet aangenomen.

Lidmaatschap f 16,- per verenigingsjaar, bij vooruitbetaling te voldoen.

Jeugdleden, die op 1 oktober nog geen 18 jaar zijn, betalen f 10,- per verenigingsjaar.

Postrekening *Lacerta*: nr 429349 t.n.v. Penningmeester „*Lacerta*”, Diemen.

Opzegging van het lidmaatschap dient statutair uiterlijk één maand voor het einde van het verenigingsjaar schriftelijk aan de Secretaris te geschieden.

Foto voorpagina:
Lacerta vivipara

J. Nedermeijer

Van de vierpotige reptielen, die in Nederland voorkomen, is *Lacerta vivipara* Jacquin, de levendbarende hagedis, wel het beste aangepast aan ons klimaat en ons land. Bij zonnig weer verschijnen reeds eind februari, begin maart de eerste mannetjes, enige weken later gevolgd door de vrouwtjes. De paring vindt meestal plaats in mei, terwijl de jongen in augustus geboren worden. *Lacerta vivipara* is ovovivipaar, d.w.z. de jongen komen direct, of korte tijd na het leggen der eieren, uit. Mijn ervaring is, dat het soms wel enkele dagen kan duren, voor de eieren uitkomen.

De neonaten zijn in het bezit van een grote dooierzak, waarvan ze de eerste dagen leven, en gaan vervolgens op zoek naar weldeplankton. Dit voedsel kunnen wij onze jonge dieren ook vrij eenvoudig verstrekken door het insectennet enige tijd door hoog gras of andere planten te halen op verwilderd land, langs wegbermen, enz. De jonge dieren zijn na twee jaar geslachtsrijp, het aantal eieren bedraagt drie tot tien.

Van *Lacerta muralis muralis* is hij onmiddellijk te onderscheiden door zijn gedrongener habitus en de kortere staart, van *Lacerta agilis agilis*, doordat hij veel kleiner en slanker is. De levendbarende hagedis wordt hooguit 17 cm lang, de meeste exemplaren halen deze lengte echter niet.

De geslachten zijn vrij gemakkelijk te onderscheiden, daar het mannetje een veel dikkere staartwortel heeft dan het vrouwtje. Bovendien is de buik van de man meestal geel tot oranje, met onregelmatige zwarte vlekjes, terwijl die van het vrouwtje geelwit tot grijs en ongevekt is.

Wat zijn biotoop betreft, blijkt uit het vierde Herpetogeografisch Verslag, dat *Lacerta vivipara* op een grote verscheidenheid van terreinen wordt aangetroffen. Zelf heb ik hem het meest waargenomen op zowel droge als vochtige heide, langs bosranden en op open plekken in het bos (brandgangen, enz.). Wanneer ze achtervolgd worden, vluchten ze wel het water in. Frommhold en Floericke vermelden zelfs, dat de levendbarende hagedis kan duiken.

J. Honders